

Már megint az amatőrök..?

Megvolt a tavaszi megyei tárlat. S most Oroszlányban megrendezték a helyi amatőrök képzőművészeti kiállítását. Ez a kiállítás sajátos — s nem a szójáték kedvéért bővítem így: sajátosan amatőr — képzőművészeti élményt adott. Amin vitázni lehetne, az az időbeli sorrend. Nevezetesen, hogy tudniillik a szakörök, egy-egy település vagy körzet amatőrjei jobb, ha a tavaszi tárlat előtt, annak mintegy előkészületeként mutatkoznak meg szűkebb körben, vagy a nagyközönség előtt. Az oroszlányi anyagot a Népművelési Intézet képviselői zsürizték — a „játékszabályok” betartása ellen tehát nem lehet kifogás. Inkább azt a tendenciát szeretném viszont erősödni látni, hogy tudniillik a tavaszi tárlat már akár az ilyen kiállítások anyagából készült válogatással, meg a valóban egyedül munkálkodók által beküldött anyaggal — megyei körképet adhatna az amatőr képzőművészet mozgalom fejlettségi szintjéről.

Mindezek ellenére is kénytelen vagyok megvallani: az oroszlányi amatőrök kiállítását érdemes volt megrendezni. Változatos anyagot vonultatnak fel ezen a bemutatón, a naív művészet jegyeit magán hordozó alkotások éppúgy szerepeltek ezen a tárlaton, mint a szakkeri szint fölé emelkedő munkák. A naív szemlélet- és ábrázolásmódot Molnár Mihályné képei képviselték. Hét rajza közül talán legkivált a *Séta a tavaszban* című képről mondható el, hogy e naív kategórián belül hamvas szépségekre tudta felhívni a néző figyelmét.

Tavaszi és Móri pincesor képével festői hatást ért el Végh Józsefné, s ösztönösen, avagy tudatosan, de a kompozíció alaptörvényeit is érvényre juttatta alkotásain. Dudás László elsősorban a *Memento- val*, az *Erózió- val* és a *Kompozíció vörösben* című képével keltett érdeklődést öt kiállított alkotása közül. Szenté Mihály *Don Quijote-ja*

(lemezből formált figura) — hangulatos, megragadó. Domborításai közül a tél inkább tetszett, mint a nehézkesen elrendezett ülő női figurás kompozíció. Molnár Mihály három képe közül a *Soproni részlet* mondható leginkább találónak, *Pietá-ja* (fafaragás) ugyancsak joggal kelt érdeklődést. Tórsós László *Fedélzet* című nagyméretű munkája az első pillanatban, ahogyan a terembe léptünk, vonzotta a tekintetet. Jelképiségének megfejtése időt igényel, s hatásosságát éppen az csökkentheti talán, ami pedig egyébként minden amatőr számára hasznossá válik: a tanultság. Igen, egyetlen kiállított képén ez, a tanultságnak a fokozott megérzése a legzavaróbb; nem tudja emiatt önmagát adni.

Külön bekezdésben kell szólni három amatőr alkotásairól. Zombolyai Mária tizenhárom képe meglehetősen uralta a termet. Anélkül, hogy készségét vitatnánk, talán a kevesebb ezúttal több lett volna. Külön is érdemes kiemelni *Játék a színekkel*, *Majk*, *Csendélet napraforgóval*, *Kapuvár*, *Oszi csendélet* és *Virágok* című munkáit. Eleven, olykor kissé nyers hatású színei, festésmódjának bizonyos — jó értelemben vett — nagyvonalúsága dicséretére válnak. Itt nem említett egyik-másik képén viszont kicsit megbicsaklik, nem eléggé átgondolt a kompozíció, Szeibel László két asztallap-intarziája szép, hozzáértésre valló munka. S hogy a ceruzával — bizonyos előképzettség megszerzése után — mi mindent lehet a papíron csinálni, azt Keller József két kiváló alkotás mutatta meg a nézőknek, az *Illusztráció* és az *Egyedül*. A részletek finomsága és a megkomponálás, a művészi hatású összkép kialakítása — tehetséges emberre vall.

A vendégkönyvben is lapozgattam: tetszett... tetszett... S külön egy mondatot hadd emeljek ki: „Remélem, ez a kezdeményezés nem fogja

bántani néhány megyei művésziünk önértetét.”

Ha valaki vállalja az „amateur” titulust, s nem szenved attól, hogy ő nem hivatásos művész, önkéntelen lelki görcsök nélkül, bizony, szépet tud alkotni. Nem kell szégyelnünk, hogy jelentős számmal található amatőrök a megyében, s félni sem kell tőlük, ha igazán amatőrök — a szónak abban az értelmében, ahogyan például az amatőr színjátszó mozgalom sem jelent holmiféle konkurrenciát a hivatásos színészeknek. Természetesen a mozgalomnak ilyen szerű jellegét tudatosítani kell. Dolgozó emberek szabad idejükben — némelyek szakkörbe járnak el, mások nem — festegetnek, vésnek, domborítanak, intarziát készítenek, vagy „egyszerűen csak” ceruzával rajzolgatnak — a maguk örömére, s ha ez örömben mások is osztozhatnak velük, az nem baj. A Népművelési Intézet zsürije jó eredménnyel végezte itt a munkáját, lappangó amatőr értékeket is sikerült felszínre hozni.

Mindez természetesen nem jelenti a bevezetőben megfogalmazottak visszavonását — ami viszont már szervezési kérdés, s nem a kiállító amatőrök dolga. Úgy mondanám tehát, időzíteni kell az ilyenfajta kiállításokat, a tavaszi tárlat előtti időszakra.